

UTRECHT Kiest EXACT

J. Gerritsma, afdeling Onderzoek en Ontwikkeling van Medisch Onderwijs, Rijksuniversiteit Utrecht.

De Utrechtse medische faculteit krijgt een exact profiel. Het aandeel van de natuurwetenschappen wordt in de eerste twee jaren aanzienlijk groter. Er komt bovendien een verstrengeling met andere faculteiten en studierichtingen van de Utrechtse universiteit, zoals de medische biologie, biologie en farmacologie. Men streeft voor de eerste twee jaren naar een gemeenschappelijk deel dat alle studenten moeten doorlopen (70%) en er blijft dan ongeveer 30% over voor elke richting om naar eigen specifieke wensen in te richten. Zo wordt er gesproken over een inleiding in de bouw van de gewervelde dieren die gemeenschappelijk wordt gedoceerd en dat kan vakspecifiek worden gemaakt door in de eigen uurtjes van bijvoorbeeld geneeskunde, in te gaan op de humane anatomie.

Waarom doet Utrecht dit?

Politieke motieven vallen niet te ontkennen. Iedere medische faculteit heeft voortdurend het gevoel te moeten overleven omdat we nu eenmaal zoveel artsen opleiden. Dat is niet nieuw. Toen wij vanuit Utrecht in de jaren '70 ijverig meewerkten aan het totstandkomen van de medische faculteit te Maastricht was het al bekend, dat we daarmee een faculteit zoveel aan het stichten waren. Maar het onderwijskundige experiment moest ook een kans hebben en bovendien had Den Uyl zaliger na het sluiten van het Limburgse werkgelegenheidscentrum "De Koel", waar onder leiding van de katholieke priesterkaste en magistratuur de mensen braaf en gelukkig werden gehouden, een ereschuld in te lossen. Die kwam dan ook met de stichting van een faculteit, een fraai prestigeproject dat een impuls zou geven aan het zuiden van het land. Het tijdperk van de zwarte uitstoot uit de mijn, waardoor je

nooit zonder je zadel af te vegen kon fietsen als je je pantalon tenminste schoon wilde houden, en gepensioneerde mijnwerkers, die om het vak niet al te snel af te leren nog geruime tijd na hun pensioen in de kelder plaatsnamen, was daarmee ten einde. Limburg en in het bijzonder Maastricht, kon zich werpen op een nieuwe toekomst. Maar er is nog steeds een faculteit zoveel, of anders gezegd: we leiden nog steeds zo'n 165 studenten zoveel op. In Utrecht hebben we daarom gekozen voor een faculteit van waaruit de zeer goed opgeleide natuurwetenschappelijke arts zijn opwachting gaat maken. Een eigen gezicht dus.

Was iedereen blij in Utrecht?

Aanvankelijk was men zeer bevreesd, dat obsolete curricula uit de jaren '50 weer van stal zouden worden gehaald, een haaien practicum en veel natuur- en scheikunde. Maar dat valt in de praktijk gelukkig nogal mee. Er is stevig onderhandeld tussen preklinici en klinici over de inhoud van het programma en dat heeft ertoe geleid, dat naast de biomedische vakken er tevens aandacht komt voor een inleiding in de medische wetenschap, een verpleegkundige stage en andere activiteiten die de student moeten helpen een indruk te krijgen van het toekomstige beroep. Bovendien is duidelijk door klinici gesteld, dat de natuurwetenschappelijke denktrant op zich te eenzijdig is voor de beoefening van de geneeskunst en dat er derhalve ook veel tijd zal moeten worden besteed aan bijvoorbeeld klinische epidemiologie om studenten te laten ervaren, dat beslissingen soms in onzekerheid of met een bepaalde waarschijnlijkheid moeten worden genomen. Voor de meer sociaal-wetenschappelijk georiënteerde wetenschappers valt er in

de eerste jaren niet zoveel meer te beleven. De leerstoel medische psychologie is opgeheven, hetgeen de vertrekkende ordinarius ertoe heeft verleid om in Medisch Contact een wetenschaps-filosofische afscheidsbrief te publiceren, waarin hij in hoge mate betreurt, een ook vanuit wetenschappelijk oogpunt terechte treurnis, dat de bestudering van ziekte niet het prerogatief van één wetenschappelijke discipline kan zijn, maar om het eens mooi en vaag te zeggen "multifactoriaal" is. Overigens moeten we hier niet al te zwaar aan tillen, want na de twee inleidende jaren is er nog tijd genoeg om ook de niet natuurwetenschappelijke perspectieven aan bod te laten komen. Misschien zijn de studenten dan wel meer gemotiveerd om wetenschappelijke twijfel te assimileren dan in de eerste twee jaren.

Nu de hamvraag: "Wat gaat het nieuwe curriculum opleveren?". Voor zover ik de politieke arena kan overzien, is de profilering een noodzaak. Maastricht schrijft oriëntatie op de eerstelijns in haar vaandel. Utrecht de wetenschappelijke benadering van de geneeskunde. Maar er zitten enkele slanggetjes onder het gras. Janus van de Ven, een student die zeer veel

tijd heeft gestoken in de inrichting van het nieuwe oude curriculum, schrijft terecht, dat er een groot gevaar is dat er veel afvallers zullen komen. Nu veel exacte wetenschappers weer met de borst vooruit het biomedisch geprofileerde curriculum binnenstappen en hun vak eens breed gaan uitmeten, kan het weleens zijn dat de opleiding veel studenten te machtig wordt met alle gevaren voor uitval en een verlaagd studierendement. En een laag rendement betekent minder geld, want voor een elite opleiding is geen geld. Als een student praktiserend arts wil worden en hij is niet zo geweldig goed in de exacte vakken, dan zou hij er alles aan moeten doen om niet in Utrecht te hoeven studeren. Hij kan zich dan beter in Maastricht melden. Het blijft afwachten hoe het staat met de motivatie van de studenten voor het nieuwe profiel en zolang we nog met een beperkte studieduur zitten, wordt het voor de student extra belangrijk om een goede keuze te maken uit de faculteiten. Het is niet langer zo, dat het beter is ten halve te keren dan ten hele te dwalen. De minister houdt niet meer van ten halve gekeerde studenten. Kies exact moet meer dan ooit een exacte keuze zijn.